

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Інститут української мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Інституту української мови

НАН України

д.ф.н., проф. Гриценко П.Ю.

«31»

2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ ТЕРМІНОЗНАВСТВО»

галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія

Київ – 2016

Робоча програма з навчальної дисципліни «Сучасне українське термінознавство» для аспірантів за спеціальністю 035 Філологія «31» травня 2016 року – 22 с.

Укладач: Л. В. Туровська, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу граматики та наукової термінології

Робочу програму навчальної дисципліни «Сучасне українське термінознавство» рекомендовано на засіданні відділу граматики та наукової термінології
Протокол № 3 від «13» травня 2016 року

Завідувач відділу граматики та наукової термінології

Гор. (К. Г. Городенська)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«13» травня 2016 року

Схвалила вчена рада Інституту української мови НАН України
Протокол № 7 від «31» травня 2016 року

Заступник голови вченої ради Інституту

Гор. (Н. Г. Горголюк)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«31» травня 2016 року

Учений секретар Інституту

В. О. Яцій (В. О. Яцій)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«31» травня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна/заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	За вільним вибором аспіранта
Модулів – 1	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки II
Змістових модулів – 2		Семестр IV
Загальна кількість годин – 90		Лекції 20 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень освіти третій (освітньо-науковий)	Семінарські 10 год.
		Самостійна робота 60 год.
		Вид контролю IV семестр – залік

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Курс «Сучасне українське термінознавство» – необхідний складник у системі фахових та професійно орієнтованих дисциплін. **Мета** курсу – ознайомити аспірантів з одним із провідних складників сучасної лінгвістики – термінознавством; підготувати фахівців нової генерації: кваліфікованих, компетентних, які б досконало, ґрунтовно володіли українською науковою мовою в повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері, зокрема набули навичок комунікативно виправданого використання термінологічних засобів мови; ознайомити аспірантів із сучасним станом і досягненнями у галузі термінознавства; навчити розмежовувати загальнонаукові, міжгалузеві та вузькоспеціальні терміни, сформувати термінологічний апарат майбутнього дослідження, дати відомості про історію становлення українського термінознавства, що спонукатиме до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності.

1.2. Завдання курсу:

- 1) ознайомити аспірантів із теорією термінознавства, основними етапами його становлення;
- 2) сформувати чітке розуміння ролі термінології у професійній діяльності;
- 3) дати основні відомості про напрями термінологічних пошуків, властивості термінів та їхні відмінності від загальновживаної лексики;
- 4) узагальнити й систематизувати знання з української наукової мови, сформувати мовну особистість, обізнану з культурою усного і писемного наукового мовлення, яка вміє в повному обсязі використовувати набуті знання, уміння і навички для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері;
- 5) сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Об'єктом курсу є термінологія в ретроспективі та перспективі свого розвитку; **предмет** – загальні закономірності утворення термінолексики, її структура, семантика, історія формування, проблеми нормалізування та стандартизування, термінографічне відтворення.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні:

знати:

- загальні вимоги до терміна як лексичної одиниці сучасної української літературної мови, його основні ознаки;
- типи термінографічних джерел (словників) та іншої допоміжної довідкової літератури, необхідної для самостійного вдосконалення мовної культури;
- суть процесів термінологізації та детермінологізації;
- різницю між запозиченнями, інтернаціоналізмами та кальками;
- загальні закономірності становлення та розвитку галузевих терміносистем;
- принципи укладання та подання інформації у фахових словниках;
- історію формування української наукової термінології та сучасні проблеми термінознавства;

уміти:

- сприймати, відтворювати, редагувати тексти наукового та науково-популярного стилів;
- аналізувати термінологічну лексику; визначати за характерними ознаками, до якої терміносистеми належить слово;
- розмежовувати загальнонаукові, міжгалузеві та вузькоспеціальні терміни;
- застосовувати набуті знання під час написання наукового дослідження;
- визначати типи термінологічних словників та вміти їх використовувати у власних пошуках.

Набуті знання й уміння сприятимуть формуванню таких **компетенцій**:

1) уміння науково мислити, визначати напрям і розподіляти процес наукового дослідження на етапи, системно підходити до вивчення досліджуваних властивостей об'єкта,

2) формування поняттєво-термінологічного апарату власного дослідження; користування термінологією фахової тематики; здатність засвоювати і реалізовувати наукові досягнення світової науки;

3) уміння працювати з різними типами фахової літератури (науково-теоретичної, науково-популярної, довідкової); вільно оперувати отриманим термінознавчим матеріалом;

4) уміння аналізувати доцільність використання певного типу термінотворчих засобів під час написання дослідження;

5) опанування знань про термінознавство як науку, загальних відомостей про термін, термін ополе, терміносистему; аналіз сучасних досягнень та тенденцій розвитку вітчизняного термінознавства; принципів побудови сучасних термінологічних словників;

6) уміння перекладати з іноземної мови на рідну текстів термінологічного характеру.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретичні основи українського термінознавства як частини лінгвістичної науки.

Тема 1. Формування загальної теорії термінознавства як наукової дисципліни. Основні напрямки і проблематика. Мета та завдання курсу. Термінознавство як наука: предмет, об'єкт, зв'язки з іншими дисциплінами; історія, сьогодення та перспективи розвитку термінознавства. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Поняття про термінологію, терміносистему, термінополе. Термінологізація як процес набуття загальнонавчаним словом статусу терміна. Детермінологізація.

Тема 2. Спеціальна лексика як об'єкт вивчення. Стратифікація спеціальної лексики. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Мова спеціального призначення та літературна мова: спільне й відмінне. Термін – номен – професіоналізм. Культура професійної мови.

Тема 3. Внутрішня форма і мотивованість термінів. Вплив мовних та позамовних чинників на формування терміносистеми. Термін і поняття. Вмотивованість як лінгвістична категорія. Структурний склад термінів: терміни-однослови, терміни-словосполучення, терміни-аббревіатури. Дефініція та її види: повна/неповна, синтетична, аналітична, семантична, синтаксична, операційна, партитивна, екстенціональна, інтенціональна.

Тема 4. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики. Загальна характеристика лексико-семантичних процесів. Проблема синонімії та полісемії в термінології. Зовнішньо- і внутрішньосистемні омоніми. Причини появи, відмінність від багатозначних слів. Родо-видові зв'язки в термінології. Антонімічні відношення.

Тема 5. Термінотворчість. Номінативні частини мови в термінології. Термінологічне словотворення. Поняття про терміноелемент. Творення термінів на основі грецьких і латинських терміноелементів.

Тема 6. Термінологічна номінація. Запозичення. Калькування. Аббревіація в термінології. Нестандартні способи термінотворення. Метафора, метонімія, синекдоха та інші тропи і їх роль у творенні термінів.

Змістовий модуль II. Практичне використання досягнень українського термінознавства.

Тема 1. Нормування, кодифікування і стандартизування термінів. Сучасні вимоги до нормативності терміна. Співвідношення між нормою та кодифікацією. Стандарт, вимоги до нього. Особливості стандартизування українських термінів. Лінгвістичні вимоги до стандартизації термінології.

Тема 2. Загальна характеристика галузевих терміносистем. З історії наукової думки і мови науки. Особливості формування термінології гуманітарних наук. Склад, специфіка становлення термінології природничих наук. Технічна термінологія. Основні тенденції розвитку української термінології на сучасному етапі.

Тема 3. Сучасні пошуки когнітивного термінознавства. Поняття ‘концепт’, ‘фрейм’ та їхні відмінності від традиційних термінознавчих понять. Сучасні когнітивні школи: формування, представники, основні погляди.

Тема 4. Термінологічна лексикографія. Лексикографія як наука про словники. Класифікація термінологічних словників. Українські електронні термінологічні словники.

1. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л.	сем.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи українського термінознавства як частини лінгвістичної науки.						
Тема I. Термінознавство як лінгвістична наука	8	2				6
Тема II. Спеціальна лексика	8	2	2			4
Тема III. Внутрішня форма і мотивованість термінів	5	2				3
Тема IV. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики	9	2	2			5
Тема V. Термінотворчість	9	2				7
Тема VI. Термінологічна номінація	9	2	2			5
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	48	12	6			30
Змістовий модуль 2. Практичне використання досягнень українського термінознавства.						
Тема I. Нормування, кодифікування і стандартизування термінів	8	2	2			4
Тема II. Загальна характеристика галузевих терміносистем	12	2				10
Тема IX. Сучасні пошуки когнітивного термінознавства	12	2				10
Тема IV. Термінологічна лексикографія	10	2	2			6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	42	8	4			30
Усього годин	90	20	10			60

2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про термінологію, терміносистему, термінополе	2
2	Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія	2
3	Родо-видові зв'язки в термінології	2
4	Сучасні вимоги до нормативності терміна	2
5	Класифікація термінологічних словників	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про термінологію, терміносистему, термінополе. Термінологізація як процес набуття загальновживаним словом статусу терміна. Детермінологізація	6
2	Мова спеціального призначення та літературна мова:	4

	спільне й відмінне. Термін – номен – професіоналізм	
3	Дефініція та її види: повна/неповна, синтетична, аналітична, семантична, синтаксична, операційна, партитивна, екстенціональна, інтенціональна	3
4	Проблема синонімії та полісемії в термінології. Зовнішньо- і внутрішньосистемні омоніми	5
5	Структурний склад термінів; творення термінів на основі грецьких і латинських терміноелементів; аббревіація в термінології, її роль у сучасних терміносистемах; проблема калькування на сучасному етапі розвитку термінознавства	7
6	Вторинна номінація в термінології: метафора, метонімія, синекдоха та інші тропи і їх роль у творенні термінів; проблема перекладу метафор у науково-технічному тексті	5
7	Стандарт, вимоги до нього	4
8	З історії наукової думки і мови науки: проблеми мови в Стародавній Греції; середньовічна наука в країнах Заходу; наукова думка в епоху Відродження; витоки української термінології	10
9	Сучасні когнітивні термінологічні школи: формування, представники, основні погляди	10
10	Особливості укладання словників різних типів: формування реєстру, добір джерел, переклад, тлумачення реєстрових термінів; номенклатура та професіоналізми в термінологічних словниках	6

7. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, репродуктивний та проблемно-пошуковий.

Методи стимулювання й мотивації навчальної діяльності:
навчальні дискусії.

8. Методи контролю

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік (IV семестр).

Протягом усього терміну навчання контроль за знаннями аспірантів здійснюється під час усного опитування (індивідуального та фронтального), написання модульної контрольної роботи.

8.1. Модульна контрольна робота (зразок)

1. Сформулюйте визначення основних понять термінознавства: 'термін', 'термінополе', 'терміносистема'.
2. Назвіть сучасні вимоги до нормативності терміна.
3. Визначте особливості стандартизування українських термінів.

8.2. Питання для підсумкового контролю знань

1. Які основні ознаки терміна виділяють на сучасному етапі?
2. Які основні тенденції розвитку українського термінознавства на сучасному етапі?
3. Чи може термін існувати поза терміносистемою?
4. Чи може загальноживане слово виступати терміном?
5. Чи мають спільні риси літературна мова і мова спеціального призначення?
6. Які типи термінологічних словників Ви знаєте?
7. Що вирізняло термінологічні словники початку XX сторіччя?
8. Які особливості українського термінотворення Ви знаєте?

9. Чи характерна синонімія для термінології?
10. Яке значення мають родо-видові відношення для розвитку галузевих терміносистем?
11. Чи властиве українським терміносистемам використання іншомовних терміноелементів?
12. Чи корисне використання запозичень для термінології?
13. Як калькування впливає на термінологію?
14. Які принципи укладання термінологічних словників?
15. Яка різниця між загальнонауковими та вузькоспеціальними термінами?
16. Історія формування терміносистеми обраного фаху.
17. Які найпоширеніші способи творення термінів Ви знаєте?
18. Що передбачає нормування, кодифікування і стандартизування термінів?
19. Які найтипівіші помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою?

9. Розподіл балів, які отримують аспіранти

III семестр

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
Підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР)	50

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

11. Методичне забезпечення:

робоча навчальна програма, опорні конспекти лекцій, ілюстративні матеріали (таблиці, схеми), завдання для підсумкового контролю.

12. Рекомендована література

Основна

Акуленко В. В. Вопросы интернационализации словарного состава языка / В. В. Акуленко. – Х. : Из-во Харьковского ун-та, 1972. – 214 с.

Барба Л. В. Лінгвокогнітивні особливості текстової ситуації “злочин – відповідальність” у різних функціональних стилях сучасної англійської мови : Дис. ... канд. філол. наук: [10.02.04] / Л. В. Барба. – К. : Київський держ. лінгв. ун-т, 1999. – 157 с.

Белодед И. К. Интернациональные элементы в лексике и терминологии / И. К. Белодед. – Х. : Вища школа, 1980. – 208 с.

Беляєв Р. С. Ономасіологічний аналіз греко-латинських терміноелементів (на матеріалі латинської клінічної термінології) : Автореф. дис. ... канд. філол. наук: [10.02.04] / Р. С. Беляєв. – К. : Київський держ. ун-т ім. Т. Шевченка, 1990. – 24 с.

Блинова О. И. Термин и его мотивированность // Термин и культура речи. – М. : Наука, 1981. – С. 72–86.

Боярова Л. Динамічна теорія норми в сучасній термінології // Українська термінологія і сучасність : Зб. наук. пр. / Л. Боярова. – К. : КНЕУ, 2007. – Вип. VII. – С. 43–47.

Бровченко І. В. Концептуальна метафора у кліше англомовного наукового тексту: Дис... канд. філол. наук: [10.02.04] / І. В. Бровченко. – Х. : Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2011. – 184 с.

Бугулов Є. М. Метафора як словотворчий засіб в англійській науковій термінології / Є. М. Бугулов. – К. : Інститут теоретичної фізики АН УРСР, 1979. – 22 с.

Верхратський І. Початки до уложення номенклатури и терминології природописної, народної / І. Верхратський. – Львів, 1872. – Вип. 5. – 40 с.

Войцева О. А. Водогосподарська лексика польської мови: від давнини до сучасності / О. А. Войцева. – Чернівці : Букрек, 2010. – 422 с.

Володина М. Н. Национальное и интернациональное в процессе терминологической номинации. – М. : Изд-во МГУ, 1993. – 112 с.

Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах / Б. Н. Головин, Р. Ю. Кобрин. – М. : Высшая школа, 1987. – 104 с.

Гринев С. В. Терминоведение / С. В. Гринев. — М. : Наука, 1993. – 304 с.

Гринев С. В. Введение в терминографию / С. В. Гринев. — М. : Наука, 2009. – 224 с.

Даниленко В. П., Скворцов Л. І. Теоретичні та практичні аспекти нормалізації наукової термінології // Мовознавство / В. П. Даниленко, Л. І. Скворцов. – 1980. – № 6. – С. 16–21.

Дубічинський В. В. Прикладне термінознавство / В. В. Дубічинський, Л. А. Васенко. – Х. : НТУ «ХП», 2006. – 236 с.

Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – К. : Вид. дім "KM Academia", 2000. – 218 с.

Єнікєєва С. М. Шляхи та способи утворення комп'ютерних термінів // Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія: Всеукр. зб. наук. пр. / С. М. Єнікєєва. – Черкаси : ЧІТІ, 2001. – Число п'яте. – С. 144–146.

Іващенко В. Л. Концептуальна репрезентація фрагментів знання в науково-мистецькій картині світу (на матеріалі української мистецтвознавчої термінології) : Монографія / В. Л. Іващенко. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2006. – 328 с.

Іващенко В. Л. Організація термінологічної діяльності в галузі стандартизації в країнах Європи та Америки (аналітичний огляд веб-порталів) // Термінологічний вісник: Зб. наук. праць / В. Л. Іващенко, І. А. Казимирова, Л. В. Туровська, Н. О. Яценко. – К. : ІУМ НАНУ, 2011. – Вип. 1. – С. 133–156.

Кияк Т. Р. Мотивированность лексических единиц (количественные и качественные характеристики) / Т. Р. Кияк. – Львов : Вища школа, 1988. – 162 с.

Костенко Л. М. Вмотивованість терміна // Нова філологія / Л. М. Костенко. – № 1 (12). – Запоріжжя : ЗДУ, 2002. – С. 380–382.

Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии / Д. С. Лотте. – М. : Наука, 1961. – 158 с.

Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов / Д. С. Лотте. – М. : Наука, 1982. – 149 с.

Лук'янець В. С., Кравченко О. М., Озадовська Л. В. Сучасний науковий дискурс: Оновлення методологічної культури / В. С. Лук'янець, О. М. Кравченко, Л. В. Озадовська. – К. : “Центр практичної філософії”, 2000. – 304 с.

Наконечна Г. Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення / Г. Наконечна. – Львів : Кальварія, 1999. – 204 с.

Науменко Л. П. Сучасний англomовний бізнес-дискурс в комунікативно-прагматичному та концептуальному висвітленні : Монографія / Л. П. Науменко. – К. : Логос, 2008. – 360 с.

Національні та інтернаціональні компоненти в сучасних терміносистемах / Л. О. Симоненко, С. О. Соколова, І. В. Коропенко, М. П. Годована, В. С. Марченко. – К. : Наукова думка, 1995. – 236 с.

Непийвода Н. Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект) / Н. Ф. Непийвода. – К. : Міжнародна фінансова агенція, 1997. – 303 с.

Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство : Підручник / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 346 с.

Симоненко Л. О. До питання розвитку української термінологічної лексикографії // Вестник Харьковского политехнического ун-та / Л. О. Симоненко. – 1994. – № 19. – Вып. I. – С. 198–203.

Скороходько Е. Ф. Питання перекладу науково-технічної літератури / Е. Ф. Скороходько. – К. : Знання, 1963. – 68 с.

Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : Монографія / О. А. Стишов. – К. : Вид-во КНЛУ, 2003. – 388 с.

Суперанская А. В., Подольская Н. В., Васильева Н. В. Общая терминология. Терминологическая деятельность / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская, Н. В. Васильева. – М. : Из-во ЛКИ, 2007. – 287 с.

Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900–1941): Стан і статус / Пер. з англ. О.Соловей / Ю. Шевельов. – К. : Сучасність, 1987. – 296 с.

Додаткова

Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 258 с.

Жайворонок В. В. Українська мова в професійній діяльності : Навч. пос. / В. В. Жайворонок, В. М. Брицин, О. О. Тараненко. – К. : Вища шк., 2006. – 431 с.

Загнітко А. П., Данилюк І. Г. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2004. – 480 с.

Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.

Квитко К. С. Термин в научном документе / К. С. Квитко. – Львов : Вища школа, 1976. – 124 с.

Кияк Т. Р. До питання про "своє" і "чуже" в українській термінології // Мовознавство / Т. Р. Кияк. – 1994. – № 1. – С. 22–25.

Комова М. В. Документознавча термінологія : Навч. пос. / М. В. Комова. – Л. : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2003. – 168 с.

Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування : навч. пос. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К. : Каравела, 2008. – 288 с.

Никончук М. В. Сільськогосподарська лексика правобережного Полісся / М. В. Никончук. – К. : Наукова думка, 1985. – 312 с.

Никончук М. В., Никончук О. М. Будівельна лексика правобережного Полісся в лексико-семантичній системі східнослов'янських мов / М. В. Никончук, О. М. Никончук. – Житомир, 1990. – 369 с.

Никончук О. М., Никончук М. В. Транспортна лексика правобережного Полісся в системі східнослов'янських мов / М. В. Никончук, О. М. Никончук. – К. : Наукова думка, 1990. – 292 с.

Овчаренко В. М. Структура і семантика науково-технічного терміна / В. М. Овчаренко. — Х. : Вид-во ХДУ, 1968. — 71 с.

Основи українського термінознавства та перекладу науково-технічної літератури / О. В. Бондаренко, Дубічинський В. В., Павлова Г. Д., Терещенко Л. Я. — Х. : НТУ «ХП», 2006. — 321 с.

Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. — Запоріжжя : Прим'єр, 2008. — 331 с.

Скороходько Э. Ф. Семантические сети и автоматическая обработка текста / Э. Ф. Скороходько. — К. : Наукова думка, 1983. — 218 с.

Українська мова : Енциклопедія. — К. : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. — 689 с.

Циткина Ф. А. Терминология и перевод (К основам сопоставительного исследования) / Ф. А. Циткина. — Львов : Высшая школа, 1989. — 157 с.

Циткіна Ф. А. Термінознавство на Україні й аспекти зіставних досліджень // Мовознавство / Ф. А.Циткіна. — 1993. — № 2. — С. 67–71.

Словники

Англо-український дипломатичний словник / За ред. Бика І. С. – К. : Знання, 2006. – 579 с.

Англо-український словник зварювальної термінології / Укл. Бернадський В. М., Осика О. С. – К. : Освіта, 2001. – 220 с.

Англо-український словник з деревообробної промисловості / Укл. Бехта П. – К. : Основа, 2003. – 389 с.

Бріцин В. М., Тараненко О. О. Українсько-російський і російсько-український словник: Сфера ділового і професійного спілкування / В. М. Бріцин, О. О. Тараненко. – К. : Вища школа, 2011. – 551 с.

Великий російсько-український політехнічний словник / За ред. О. С. Благовещенського. – Київ : Чумацький Шлях, 2002. – 749 с.

Войналович О., Моргунюк В. Російсько-український словник наукової і технічної мови (термінологія процесових понять). – К. : Вирій, Сталкер, 1997. – 256 с.

Войналович О. Російсько-український словник наукової і технічної мови (термінологія процесових понять) / О. Войналович, В. Моргунюк. – К. : Вирій, Сталкер, 1997. – 256 с.

Олійник О. Словник ділової людини / О. Олійник. – К. : Слов'янський клуб, 1996. – 448 с.

Пустовіт Л. О. Новий російсько-український словник-довідник юридичної, банківської, фінансової та економічної сфери / Л. О. Пустовіт. – К. : Рідна мова, 1998. – 695 с.

Російсько-український загальнотехнічний словник / Л. І. Мацько, І. Г. Трегуб, В. Ф. Христенюк, І. В. Христенюк. – К. : Вища школа, 1994. – 173 с.

Російсько-український словник наукової термінології: Біологія, хімія, медицина / С. П. Вассер, І. О. Дудка, В. І. Єрмоленко та ін. – К. : Наук. думка, 1996. – 660 с.

Російсько-український словник наукової термінології: Математика. Фізика. Техніка. Науки про Землю та Космос / В. В. Гейченко, В. М. Завірюхіна, О. О. Зеленюк та ін. – К. : Наук. думка, 1998. – 892 с.

Російсько-український словник наукової термінології: Суспільні науки / Й. Ф. Андерш, С. А. Воробйова, М. В. Кравченко та ін. – К. : Наук. думка, 1994. – 600 с.

Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – Київ : Знання, 2004. – 367 с.

Словник української біологічної термінології / Укладачі: Д. М. Гродзинський, Л. О. Симоненко, М. П. Годована та ін. – К. : КММ, 2012. – 744 с.

Струганець Л. В. Культура мови. Словник термінів / Л. В. Струганець. – Тернопіль : Навч. кн. «Богдан», 2000. – 88 с.

Тлумачний термінологічний словник з органічної та фізико-органічної хімії // Укл. Й. Опейда, О. Швайка. — К. : Наукова думка, 1997. – 532 с.

Українська мова : Енциклопедія. – К. : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. – 689 с.

Українсько-російський економічний тлумачний словник / Упор. В. М. Копоруліна. – Х. : Факт, 2005. – 398 с.

Шевченко В. Е. Англо-український тлумачний словник редакційно-видавничої комп'ютерної термінології / В. Е. Шевченко. – К. : Либідь, 2006. – 320 с.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут української мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Інституту української мови

НАН України

д.ф.н., проф. Гриценко П.Ю.

«04» лютого 2020 р.

ДОДАТОК

ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ ТЕРМІНОЗНАВСТВО

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Сучасне українське термінознавство» рекомендовано на засіданні відділу граматики та наукової термінології (протокол № 1 від «21» січня 2020 року)

Затверджено на засіданні вченої ради Інституту української мови НАН України «04» лютого 2020 року (протокол № 1)

12. Рекомендована література

Основна

1. Богуцкая М.Ф., Лагутина А.В. Терминоведение на Украине. Библиографический указатель 1947–1980. Київ : Наукова думка, 1982. 108 с.
2. Скороходько Е.Ф. Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу): монографія. Київ : ТОВ, 2006. 99 с.
3. Український науковий термін: діяхронний контекст / Куньч З.Й., Фаріон І.Д., Васишин І.П., Литвин О.Г., Ментинська І.Б. Львів: Галицька видавнича спілка, 2019. 226 с.
4. Шелов С.Д. Лингвистика сквозь призму ее терминологии: Опыт словаря. М. : Первый том, 2019. 288 с.

Додаткова

1. Карпіловська Є.А. Варіанти термінів мовознавства в сучасній науково-освітній практиці і в часовій перспективі. *Dynamika współczesnego słownictwa słowiańskiego w przestrzeni stylowo-funkcjonalnej*. Warszawa, 2017. С. 10 – 25.
2. Козелко І.Р. Лінгвістична термінологія В. Сімовича в контексті граматик кінця ХІХ – першої половини ХХ століття: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2019. 277 с.
3. Манерко Л.А. Языковая личность в когнитивных и дискурсивных исследованиях. Когнитивные исследования языка. 2018. № 32 : В поисках смыслов языка : сб. науч. тр. посвящен 90-летию Е.С. Кубряковой. Отв. ред. выпуска О.К. Ирисханова. С. 353–361.
4. Стасюк Т.В. Термінологія новітніх технологій: лінгвосоціокогнітивний аспект : монографія. Дніпро : Журфонд, 2019. 356 с.
5. Чернобров Ю. А. Формування синтаксичної термінології в українському мовознавстві ХІХ – І пол. ХХ ст.: дис. ... канд. філол. наук 10.02.01. Ін-т української мови НАН України, Київ, 2017. 303 с.
6. Wüster E. Terminologie als angewandte Sprachwissenschaft : Gedenkschrift für Univ. Prof. Dr. Eugen Wüster / Hrsg. Von Helmut Felber. München : Saur, 1979. 272 s.

Державні стандарти

1. ДСТУ 1.1:2001 Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних понять.
2. ДСТУ 1.5:2003 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів (ISO/IEC Directives, part 2, 2001, NEQ).

3. ДСТУ 3966:2009 Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять.
4. ДСТУ ISO 1087-1:2007 Термінологічна робота. Словник термінів. Частина 1. Теорія та використання (ISO 1087-1:2000, IDT).

Словники

1. Историческая грамматика русского языка: Энциклопедический словарь. Под ред. В.Б. Крысько. М. : ИЦ «Азбуковник», 2020. 520 с.
2. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2010. 844 с.
3. Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції / Чубенко А.Г., Лошицький М.В., Павлов Д.М., Бичкова С.С., Юнін О.С. К. : Ваіте, 2018. 826 с.

Інформаційні ресурси

1. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». Доступно з : http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_Wisnyk.htm.
2. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» [Електронний ресурс]. – Доступно з : <http://www.ukrndnc.org.ua>.
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Доступно з : <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології [Електронний ресурс]. Доступно з : <http://www.lp.edu.ua/tc.terminology>.
5. Association for Terminology and Lexicography, UK. Доступно з : <http://www.batl.org.uk>.